

DE SEMINARIO «LATINITATIS VIVAE» MORSACENSI

(27.7. — 1.8.1987)

«Ah, estisne vos Batávi? Ego sum Eríca.» Vix Morsácum advecti sero vesperi die dominico 26 mensis Iulii A(nno) D(omini) 1987° haec prima verba Latina excepimus, quibus balbutientes adhuc et timidiore respondimus («Eh ... sumus!»). Re verā Batávi Amstelodámō iter Morsácum feceramus ut ipsi videremus, quid sibi velent illa Seminaria Latinitatis Vivae. Mox rem experturi eramus.

Postero die inter ientaculum mihi licuit ceteros participes - circiter triginta fuimus - aspicere cognoscere, sed praesertim audire. Quamvis enim omnes Latine inter se colloquerentur et plerique pronuntiatio restituta uterentur, tamen soni prolati multum inter se differebant. Sed feliciter accidit, quod usque a principio omnes sine ulla malitia vel offensione de pronuntiationis proprietatibus suis et alienis necnon de aliis difficultatibus interdum satis absurdis multum ridere potuimus, ut nunc libere his de rebus scribere quoque audeam. Quid ergo audivi? Vicina mea, domina Romana nomine Christina, perpulchre more Italico loquebatur, ut saepe nobis exemplum esset r litteram pronuntiandi vel consonantes occlusivas sine aspiratione proferendi. Denique iuvenes nonnullos sedecim vel septendecim annorum eosdemque valde laudabiles animadverti, quippe qui fortiter conarentur quamquam Latine loquentes nihilominus id efficere, ut cibi quos sumere cuperent, sibi re vera traderentur. Tum me allocutus est Iohannes ille iudex Lucernensis [Luzern], qui omnes consonantes gutturales quae dicuntur, more Helvetico cum strepitu quodam singulari proferre solebat, ut multo horribilius sonaret quam erat, quia homo summā eruditione humanitate urbanitate esse mox apparuit. Sikch [= sic] est!

Sed iam tempus institutionis instabat atque eius dignissimae in quam animus intenderetur. Alios enim adloquens, alios interrogans, cum aliis iocans pater Caelestis sensim more Socratico omnes eo adduxit, ut audaciores et confidentiores ipsi quoque loqui inciperent. Nonnulli iam satis períti erant Latine loquendi, ut Robertus, physicae studens idémque tubicen, vel hospes nostra Eríca, vel Iohannes Turicensis [Zürich], qui vultu persimilis erat pictori illi celeberrimo Batávō Vincentio van Gogh, nisi quod - Deo gratias! - illi aures ambae incolumes erant. Idem etiam Batavice loqui sciebat, ut mox inveni. Aliis autem difficiliter fuit consuetudinem Latine legendi convertere in sermonem cottidianum satis Latinum. Quorum in numero nos Batavae quoque eramus - professorem <H>Adrianum semper excipio - quae interdum celerius loqui volebamus neque satis distinguebamus v et f litteras. Sed leniter menda omnia correxit pater Caelestis, interdum mirā quadam providentiā etiam priusquam fierent. Cum Carolina nostra talem correctionem reclamaret se nondum quicquam falsi dixisse, ille «At periculum imminens, ait, iam vidi» - neque id prorsus immerito, ut statim ei est concessum.

Paulo post sodales inter se amicitias iunxerunt, quod nonnumquam qualitati Latinitatis aliquatenus detrimento esse videbatur. Plura enim dicere cupiebamus quam pro peritia nostra verbis Latinis exprimere sciebamus. Interdum igitur quattuor aut quinque linguae «auxiliares» simul audiebantur, sed semper fideliter ad linguam Latinam revertebamur. Interea hilaritas in dies aucta est. Secundo die nonnulli iam inter institutionem iocos Latine rettulerunt, imprimis professor Raimundus Pfister, sed totum per seminarium seria quoque tractabantur.

Iohannes Petrus Borle textūs quosdam nobiscum lēgit,* Vincentius

*) Qui scripsit librum recens editum, qui est hīc: BORLE, Jean-

van Gogh [i.e. Iohannes Turicensis] de Villoelmo Tello rettulit, de rebus nuclearibus Robertus;* terminologiam grammaticalem hodiernam cum antiquā comparavit professor Raimundus et multa nobis narravit de medico illo egregio Harveio (i.e. William Harvey) alter ille medicus egregius Gaius Licoppe [Bruxellensis] - argumenta satis diversā solā Latinitate feliciter inter se coniunctā.

Scilicet calx humana quoque in harena nostra inerat, quamvis haec metáphora honorificabilitudinitati patris Caelestis prorsus absona esse videatur. (Valde gaudeo me tandem in hominem incidisse qui veram honorificabilitudinitatem possideat. Iam timui ut unquam hoc verbo a grammatico quodam excogitato uti possem.) Pater Caelestis enim alacriter colloquia omnia ad finem felicem pacificum necnon satis Latinum perduxit.

Si autem inconsideratius nos levitati cuidam irresponsabili tradere videbatur, Mec(h)thildes theóloga nos ad seriora revocare solebat, cui libenter Lucas [Belga] argumentationibus philosophicis nisus contradixit. Si ab altera parte rationibus a vita cotidiana nimis distantibus implicari videbatur, iuvenes aequilibrium servabant aptissima exempla excogitando tam gerundivi modi (Paschalis: «Mox cena sumenda est») quam constructionis verbi laborandi (Silvia: «Lupi mordentes mihi sunt in ventre: fame laboro»), quibus nos monebant se inpraesentiarum satis didicisse.

Ad Lacum Quattuor Regionum (29.7.1987, quārtā fēriā).

Tres Batāvī: Carolīna Fisser -

Inécūla Sluiter -

Prof. Dr Adriānus Kleywegt

Hunc gregem varium et delectabilem Udalricus et Erica, quae iterum iterumque optimam ordinatricem se praebuit, die Mercurii, qui unus serenissima tempestate ornatus erat, secum duxerunt ad excursionem faciendam. Duos reliquimus, Lucam nolentes nolentem et Iohannem Turicensem qui pedibus nudis de monte cucurrerat ut postea ex contusione digiti pedis laboraret neque ambulare posset. Pingere minus periculosum est, Iohannes! Duos breve ad tem-

Pierre: Le Latin à l'Académie de Lausanne du XVIe au XXe siècle. Université de Lausanne: CH-1015 Lausanne anno 1987, pp. 114. MOD.

*) Cfr supra, pp. 349-351.

pus amissimus: Matthiam et Heidrūnam, qui tam intente scilicet <inter se> Latine locuti sunt in navicula qua vehebamur, ut omnino non animadverterent ceteros omnes descendere <de nave>. Pernavigavimus igitur partem lacūs Quattuor Pagorum, ambulavimus, tramen <ferriviarium> non photographavimus - neque id quidem propter ullam negligentiam patris Caelestis, qui strenue sed frustra hoc facere nisus est -, apricati sumus, natavimus, cāfēam sorbillavimus et hilares domum revertimus. Vae, descriptio nimis austera diei iucundissimi.

In altero lacūs litore: Erica Roth - D.rix Sigrīdes - Prof. Borle
(29.7.1987) cāttām quandam mulcentes (in vico Bauen
prope ecclesiam perpulchram)

Sed domi quoque copiose praebebantur «varia visu, alacria auditu». Quid de apólogo Grimmiano a doctrice Sigrīde Latine praeparato? Quasi alter Ludovicus de Funès pater Caelestis partes Iohannis Prudentis agendas suscepit, Sigrīdēs aequo studio partes Grétūlae et matris Iohannis. Si Latinitas unquam fastidio eos afficere coeperit - quod Deus avertat - utique eis licebit artem histrionicam exercere. Nam spectatores paene usque ad lacrimas profundendas commoverunt, neque erant lacrimae tristitiae. Minime porro praeterire mihi licet ea telephonemata quae exercendi causā inter nos habuimus. Heidrūna Irmengardi Bittrich interroganti quid faceret, quadamtenus ambiguo - si quis etiam linguas modernas scit - respondit: «Disco!». Sed telephonema telephonematum fuit inter Iohannem Lucernensem et Mec(h)thildem, quamquam vix describere possum qua de causa tantum risum moverit. Sed fortasse mente fingere poteritis virum optimum quaestioni «Quid est novi Lucernae?» confidentissime quidem, sed parum fortasse ad rem respondentem: «Est sēper aliquid novi Lucernae», ne commemorem quantum ille auscultatorum animos percusserit his verbis - hīc velim reminiscamini gutturalium illarum singularium: «Uxor mea scire vult quocum vel quacum colloquar». Statim post hoc colloquium pausa brevis omnino necessāria erat. Neque ipsa irrisionem patris Caelestis - ceterum satis benevolam - fugere potui, quippe quae nimiā fortasse avaritiā et cupiditate correptā etiam telephonice salutare viderer admonitione «solve!»* Nolui coram om-

*) Batāvī dicere solent «Solfe», ubi Latine dicendum est: «Sālvē!»
MOD.

Partícipes seminarii Morsacensis «Latinitatis vivae»: 30.7.1987, quíntā fēriā.

nibus confiteri, sed hic lapsus est Freudianus Batavorum proprius.

Restat ut breviter de festivitate valedictoria referam, in qua praeparanda multi operam plurimam dederant. Nonnulli enim suā sponte omnes cauponas Morsaci summo studio inter se comparaverant, ut optimam nobis seligerent, res scilicet permolesta quia, ut alia praeteream, ubique vinum erat degustandum. Sed optime eis successerat, nam in caupona «Rütliblick» quae vocatur, nos hospitaliter accepti horas periucundas transegimus. Tam iuvenes quam seniores oratiunculas habuerunt, dialogus prolatus est, «aurea iuventus» carmen de vaccis Helveticis nobis cecinit citharā modulans et tintinnabulis vaccarum, dona meritissima oblata sunt Erīcae et patri Caelesti,* qui et ipse allocutionem habuit, tubā cecinit Robertus, fabula Phaedri recitata est et interea omnes hilariter inter se collocuti sunt. Magna confusio orta est de notione «Kaffee fertig» (i.e. cáfēa cum vino adusto), praesertim cum paulo post inveniremus «cáfēam cum aqua destillata» bonam definitionem non esse, neque aptam ad rem satis dilucide explicandam, ut docuit praeceptor noster indefatigabilis («Quid? Sed haec est cáfēa paene castrata!»).

Inevitabile autem tempus abeundi appropinquavit, Batavis etiam aliquanto celerius quam plerisque. Nam Carolina iam die Iovis post ientaculum profecta erat ambabus manibus ultimam opportunitatem f pro v dicendi arripiens («Falete, omnes»); nos abiimus sabbatō antemeridiano tempore nec nobis placuit tot et tantis amicis iam valedicendum esse. Sed nobis est promissum D.V. [= Deo volente] anno proximo iterum seminarium institutum iri, et ut scripsit homo antiquus, maxima est morum semper patientia virtus.

Fortasse sunt qui opinentur me nimium de participibus et parum de institutione ipsa scripsisse. Hoc de industria feci. Non est describenda institutio patris Caelestis, est participanda eāque fruendum. Nam - hoc mihi credite - non saepe tanto cum gaudio tam multa addidici quam hac una septimana seminarii. Inter nos igitur (re)videbimus!

INÉCVLA SLVITER

*) Liber: Ulrich IM HOF: Die Schweiz [de Helvetia]. Illustrierte